18-ter Jahrgang Nr. 35. Jüdische Pester Zeitung. Montag, 22. März 1886.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 25 kr. ö. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטלעך דריימאל.

רעדאקציאָן אונד אדמינים־
טראציאָן בעפינדען זיך:
בודאפעסט,
האָכשטראסע נומ׳ 1,
פראנומעראציאָנס־פרייז:
פיר אסטערייך־אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אסטר. וועב.
האלביעהריג 4 גולדען אסטר. וועב.
ווערטעלייעהריג 2 גולדען אסטר. וועב.
פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולד. — קר. ו. וועב.
האלביעהריג 4 גולד. 50 קר. ו. וועב.
ווערטעלייעהר. 2 גולד. 25 קר. ו. וועב.
פראנומעראציאָנען
ווערען יעדען טאג אנגענומען.
אנאנסען ווערען נאך אויפליגענדעם טאריף בערעכנעט.

מ׳ראדעסט, מאנטאג, דאן ב׳ דתרמ״ו

Erscheint wöchentlich dreimal.

1886. 35. אכטצעהנטער יאהרגאנג נר.

איז דעם פארלאמענטע.

דאס אונגארישע פארלאמענט אין דער שאנ־דארנאסע וואר ווידער אינמאל דער שויפלאטץ אנטיסעמיטישער אויסבריכע, כאנשטאנדען איז אבער נלייך אים אינגאנצן דאס אונזער אבגעארדנעטענדיז דעם אויפטרעטען דער ווידענפעסער אים פראפעסאר בי״א ווייטעם ניכט מעהר דיא בעאמטען שעניטע. ווי״א דאס צו־ציטן, דא דער אנטיסעמיטיסמוס נאך ניא וואר, דער פאלל געווען, דאס הייס בלייבט כאדש אונד מיס־טעמס איז דער טראגען אלדען ווידערעגס, טראגען דער קופען פערנונפטס פערדענונגען, דיא נוד דיא אנטיסעמיטישען אבגעארדנעטען ערלייבען, זא אפט זא אייך דיא ווידען צו שפרעכען האמטען.

דאס יינגסטע אויפטרעטען דער אנטיסעמיטען פערדענט אבער אים דעם גרונדע אינע געוויסע בעאכטונג. דא בי״א דיעזער געלעגענהייט דער מיי־טע פראנדענט דער אויסערסטלינגען פאר״טיא, נאכדעם אינגראן אינער דער שווידיסטען אונד בעגאבטעסטען רעדנער דעם הויזעס, ענטשיי־דען אין מאנן פאן גראסער ווכטיגקייט, אין אינער קוריצען אבער אויסדראדענטלעך טרעפענדען רע־דע געגען דיא אנטיסעמיטען שטעל־לונג נעגען אמטען. דער שדאנ, דען אונדאן גאנגען דען גיסטלינגען קאמלאשש געפירט, וואר זא וויכטיג, דאס דיך פאטער האמלאשש ניכט זא הייכט ערהאלטען דיסטעט. ווען ווייט גין בעדענ־קען, דאס דיא 6 יידישען אבגעארדנעטען אייך דען באנדען דער רעגיערונגספארטיא דזטצען, אונד דאס דיך דיא אויסערסטלינגען דעם־אלס האבסס ווערוקלאלטעד בעגאבטען, יא דיך זאגאר מיט אנטיסעמיטישען עלעמענטען ערגאנצט האבען, זא מיס דאס אויפטרעטען אונדאנס ענטשיידען אלס בעסטאנדטעס בעווערטען.

אין דערזולבען דזטצונג געשאה עס, דאס דיא מאיאריטאט פאן דען פאן 11 אבגעארדנעטען אינ־געבראכטען פרעגען עלעגען אנטראגען אונד אנדע־רונגען בעגעגליך דעם אין פערלאנדלונג געגאנגענען § 26 בראס אינגען אנטראג אנגענאמען האבען, דען דעם אבגעארדנעטען פראנזין כארין. דאדל סאדא, דער אינטיגע פערטרעטער דער פייא שאלמאטיש אים טיסא־עסדארער פראנעסס, דעם דינען אינגען אנטראג פאלדען, אונד — געוויסס אין גרטשעגער פאדל — אבגעפטרטש דען דעם אבגעארדנעטען כאריין, דאס ערגאנזאלדס הערפאדעראבען צו ווערדען, פערד־דיעגס. —

נאכדעם § 26 דעם גיזען מיניסטערפארגעלעגטעם אם 16-טען דיעזעס מיס אינער מאיאריטאט פאן 66 שטימען אים אלגעמיינען אנגענאמען ווארדע, בעגאנן מאנס דארוים דיא דעבאטטע אינער דיא אינגעלגען פארגאנגען (שפעטערדעבאטטע.) בי״ז פרייטאג, נעגן אלדעם דיא דעבאט גלאבטע, אין דעם נעגאנגענען מאנג אבער נעלאנגטע § 26 צו־פערדאנדלונג אונד דער אויס פעל צו פערדאנ־קענד, אדם דאס זיך דיא אנטיסעמיטען ניכט מיט אינעם הייסטענגער אבער דענוערבען הערגעמאכט האטטען.

דער פראגראם בעשטאנד נאמלוך, דאס דיא שטייער פאן פראפעסאר, צישטענגדערפאר־מארען, גיסטרינגען, (איך דאבענער, קינסטלערן,

מיטגלידערען דער האנדעלס, אינד געוויערבע־קאמערן, פערנער דיא שטייער פאן ארצטען, אר־מאלאטען, רכטען, אנגשטענדערען, בייטסטערן, מאטרעקען, בריוגען, אכאמאטע בערגבאו־ אונד פארסבעאמטען אונד ענדלוך איך דיא שטייער פאן טהעאטרצטען דאפפעלט בערעכנעט ווירד, זא דאס דיעזע קאמיטאט אדער שטאנדטשיי־ווי־לסטען זונה, איך ווענן זא נור דיא הלפטע דער שטייער דער אנדערען ווירלטסטען בעגאהלען.

פאטער קאמלאשש שיינט נון נאנץ בעגאנ־דערס דיא יידישען ציטענגסדערפאטארע אים מאנגען צו האבען, דענן דער ערטסט בעטט דענע אנטיאנ־דען ער שטעלדטע לוטטעע דאהין, דאס נור ב־ריטטלינגע צישטענגסדערפאטארע דיעזער בעגינסטיגונג טהיל הפטע ווערדען, שאן אים דעם גרונדע, וויל דיא ווידען אין דער דזטצפאטיי „אים פראקוטטיי, דאס הייסט, דאס זא נייטס צו שאפ־פען ניכט אים שטאנדע זונה. דער פאטער דעם דאנן אינע בטטערבאלע ווערדע נעגען דיא צישטיג־גען דאן, דיא דען אנטיסעמיטיסמוס ניכט אונטער־שטטגען ערלוך אונד מארלוס אוטט נאך דען מאנ־בטען דעם פאטערס נור דער אנטיסעמיטישע צישטענגסדערפאטאר, ווען ער אין דיא נעגרדער פאן־ווטטען אונד ווארזון פערלומפט לוגט, פאלטשע הטעטע, פערלומדעט דען שטאאט בעטיגט, אין ווארדע עדע לעבט דיא אינענע מ טטער פערזאנט אונד אין פייטדעטטיי אנטערהאלט. ווען טהוט דאס, ווענן ער נור דיא ווידען בעטטמפפפט אוט שאן אלדעס נוט, דענן: „דער צייטקע הייליגע דיא מ׳טטלע!“

נאכדעם נאך דער אלטע גענדאיך נעגען דיא צישטענגס אונד צישטענגסדערפאטארע אין פרכטב־מארע ערבטטטדיגונג דאן נעגאנגען, ערזיפ־נאבריעל אגראן דאס ווארט. ער שולד־דערטע דען ווכטיגען בעריף דער פרעסטע, וועפעל־דעזע צוד ערזענונגס דער פרייהיט צוד פערדעדונג דער מעגשען בעגעטראגען. ווארדאך דוריינ־לאטטטה אך נור אין צישטענגסבעריכטע דאס נעטטט־ווטטען בראטטטע, דיא פאן הטעטע אונד צוויעטראכטע דעבען, זאלדטע דאס פבדוכס עבען ניכט אויפגעטטע אבער ווער ווידד דיא נאנצע פרעטטע פור דיא נעטטטטדיגקיט אינענער לוטטען פערגאנטוארטלך מאכען?

„אם נון דען אנטיסעמיטיסמוס בעטטיפפפ — פיהר דערנער פארט — זא פפלגען ווידד בעגאנגנ־לוך מיט דען מ׳טטלערדען דעזער פעגטע ניכט צו פאלגטטיר־ען; עס איט ניכט אינזערע אויגאבע דיא ווידען נעגען דיא אנטיסעמיטען צו פערטהיידיגען; דיא ווידען האבען אינס דאמיט נאך ניכט בעטרוגטט. אינעם אבער וויל איך דער בעטאנגען: דאס פרינציפ שטעהט פעסט, דאס צוויטען בי־מענטש אינד מענש, צוויטען בי־נער אונד בי־נער קיין אונטער־שיעד נעמאכט ווערדען דאדרך, וואס מך אבער אין שטיגען פערזטעטט, דאס אינט דיא אויסערונג, דיא איך דער האטטע, דאס דיא ווידען גיכט פאדוקטיי ווערען, עס אינט דאך אינגבעגריפלך, דאס דעם אין גיסטי־ליכער וואנען דאנן, קאנגטע ערדאך אין

דער קיר בע דען מינד ניכט אויפ־טהון, ווענן ער זיך ניכט אויפ־דאס אלטע אדער דאס נייע טעס טאמענט שטיטצען קאנגטע, אונד דאך שטאמטען בייטע פאן ווידען דער. (נראסער לאדם דער אנטיסעמיטען, לעבהאפטע צישטימטונג דעס גאנצען הויזעס)

עטטעט פאנגטע דער יינגסטע דער אנטיסע־מיטען, דער 24-יאהריגע געזאלראן, דער זיינע גאלדע אינער פראגען פלכלס קי אונד נאכדיעל אינגראן אישטטטעטע, דא דא דיא ווידען אין שטען געהטען, אונדאן בעטיהג זיך אימאנטט מינטע ער, דענן דיא ווידען ווידען זיך טראטען דיעזע דעדע דער אויסערסטלינגען פארטיא ניכט אנשלעסען.

מינסטערפראזידענט טיסא מאכט דיא בע־מערקונג, דאס עס צייטעדדיא מעגשען גיכט דער אינע פראגט נור דאנאך, אב יעמאנד אין עדר־דיכער מעגש דיא אדער גיכט, צו דעזער נאטטונג געהאדע אייך ער אונד דיא נראסע מערהייט דעם הויזעס, עס גיכט אבער אייך זאלכע, דיא נור דא־נאך פראגען: בי״ז דא הייסט אדער ווידד? דער הייסט, דער אוט אין ענגער, דער ווידד, דער אוט אין טיפער מיט זאלבען הייטען אבער אוט שאדע אייך נור אין דיא ווידען (לעבהאפטער בייפאלל.

* * *

אין דער פארגעסטרעגען זטטונג דעם אבגע־ארדענעטען הייטעטע דער נאדיטשע עדס־פראפעסאר מארל נגרוויך דיא פאלגענ־דע אינטערפעללאציאָן אן דען מינסטערפראזי־דענטען:

„האט דער דערר מינסטער קענגטניס דא־פאן, דאס אין דיא לאמטאטע עמפפלען שאראש, אונד בערגע אינד מארמאראש דיא ווידען אוטס נא־ליעגען, בוקאוויגא אונד הוסקאנד אין ערטעדקקנ־דער אנגאהל ווא דיא הייטרקקען דערינ־שטראמען, אונד צוראד זונד דעם דיא אללגעפאהר־לוסטטע ווידען, נאמלוך דיא הטרדיס, ווילכע דאנן דאס פאלך אויטיגען, עס איך דען בעטטעלטטאט בריגגען אונד צור אויטאנדעיגונג צייגגען.

אין נראסער טהייל דיעזער געפאהרלוכען ווידד לאמטען בין נאך שטיינבריך פער אויגבאהן, דאדט שטיגען דיא לאמטען צו פוס אין דיא הוסטטטטאדט. דאמיט דא דער פאדצייא ניכט אופפאללען, הייר ווידען דיא פאן אידלען גרויבגגגאנסטען פייערלוך עמפפאנגען אונד אין דערען אתמנגע געפיהרט. ווען גערעגקט זין דער הערר מינסטער דעם אנגערען גענען דיעזע נראסע געפאהר צו טהון? גערעגקט דער הערר מינסטער אינגען געוועטענטאריך צור פערהטטונג דער ווי־טערען אינגאנדרעגונג דער ווידען, דעם הייזע פאר־ווערען?“

דיא אינטערפעללאציאָן ווידד דעם מינסטער־פראזידענטען צוגטטטעללט.

דער מאן וואהל דעם נאדיטשען נייטז דזטצען דזטצען באדען אויפגעגדען האבען:

ווי דער גיגטע, ווען דערר פאן מיטא אויפ־דזטצען אנטטטיטיס אנטטאדטשען ווידד.

דער קיר בע דען מינד ניכט אויפ־טהון, ווענן ער זיך ניכט אויפ־דאס אלטע אדער דאס נייע טעס טאמענט שטיטצען קאנגטע, אונד דאך שטאמטען בייטע פאן ווידען דער. (נראסער לאדם דער אנטיסעמיטען, לעבהאפטע צישטימטונג דעס הויזעס)

עטטעט פאנגטע דער יינגסטע דער אנטיסע־מיטען, דער 24-יאהריגע געזאלראן, דער זיינע גאלדע אינער פראגען פלכלס קי אונד נאכדיעל אינגראן אישטטטעטע, דא דא דיא ווידען אין שטען געהטען, אונדאן בעטיהג זיך אימאנטט מינטע ער, דענן דיא ווידען ווידען זיך טראטען דיעזע דעדע דער אויסערסטלינגען פארטיא ניכט אנשלעסען.

מינסטערפראזידענט טיסא מאכט דיא בע־מערקונג, דאס עס צייטעדדיא מעגשען גיכט דער אינע פראגט נור דאנאך, אב יעמאנד אין עדר־דיכער מעגש דיא אדער גיכט, צו דעזער נאטטונג געהאדע אייך ער אונד דיא נראסע מערהייט דעם הויזעס, עס גיכט אבער אייך זאלכע, דיא נור דא־נאך פראגען: בי״ז דא הייסט אדער ווידד? דער הייסט, דער אוט אין ענגער, דער ווידד, דער אוט אין טיפער מיט זאלבען הייטען אבער אוט שאדע אייך נור אין דיא ווידען (לעבהאפטער בייפאלל.

* * *

אין דער פארגעסטרעגען זטטונג דעם אבגע־ארדענעטען הייטעטע דער נאדיטשע עדס־פראפעסאר מארל נגרוויך דיא פאלגענ־דע אינטערפעללאציאָן אן דען מינסטערפראזי־דענטען:

„האט דער דערר מינסטער קענגטניס דא־פאן, דאס אין דיא לאמטאטע עמפפלען שאראש, אונד בערגע אינד מארמאראש דיא ווידען אוטס נא־ליעגען, בוקאוויגא אונד הוסקאנד אין ערטעדקקנ־דער אנגאהל ווא דיא הייטרקקען דערינ־שטראמען, אונד צוראד זונד דעם דיא אללגעפאהר־לוסטטע ווידען, נאמלוך דיא הטרדיס, ווילכע דאנן דאס פאלך אויטיגען, עס איך דען בעטטעלטטאט בריגגען אונד צור אויטאנדעיגונג צייגגען.

אין נראסער טהייל דיעזער געפאהרלוכען ווידד לאמטען בין נאך שטיינבריך פער אויגבאהן, דאדט שטיגען דיא לאמטען צו פוס אין דיא הוסטטטטאדט. דאמיט דא דער פאדצייא ניכט אופפאללען, הייר ווידען דיא פאן אידלען גרויבגגגאנסטען פייערלוך עמפפאנגען אונד אין דערען אתמנגע געפיהרט. ווען גערעגקט זין דער הערר מינסטער דעם אנגערען גענען דיעזע נראסע געפאהר צו טהון? גערעגקט דער הערר מינסטער אינגען געוועטענטאריך צור פערהטטונג דער ווי־טערען אינגאנדרעגונג דער ווידען, דעם הייזע פאר־ווערען?“

דיא אינטערפעללאציאָן ווידד דעם מינסטער־פראזידענטען צוגטטטעללט.

דער מאן וואהל דעם נאדיטשען נייטז דזטצען דזטצען באדען אויפגעגדען האבען:

ווי דער גיגטע, ווען דערר פאן מיטא אויפ־דזטצען אנטטטיטיס אנטטאדטשען ווידד.

דער קיר בע דען מינד ניכט אויפ־טהון, ווענן ער זיך ניכט אויפ־דאס אלטע אדער דאס נייע טעס טאמענט שטיטצען קאנגטע, אונד דאך שטאמטען בייטע פאן ווידען דער. (נראסער לאדם דער אנטיסעמיטען, לעבהאפטע צישטימטונג דעס הויזעס)

עטטעט פאנגטע דער יינגסטע דער אנטיסע־מיטען, דער 24-יאהריגע געזאלראן, דער זיינע גאלדע אינער פראגען פלכלס קי אונד נאכדיעל אינגראן אישטטטעטע, דא דא דיא ווידען אין שטען געהטען, אונדאן בעטיהג זיך אימאנטט מינטע ער, דענן דיא ווידען ווידען זיך טראטען דיעזע דעדע דער אויסערסטלינגען פארטיא ניכט אנשלעסען.

מינסטערפראזידענט טיסא מאכט דיא בע־מערקונג, דאס עס צייטעדדיא מעגשען גיכט דער אינע פראגט נור דאנאך, אב יעמאנד אין עדר־דיכער מעגש דיא אדער גיכט, צו דעזער נאטטונג געהאדע אייך ער אונד דיא נראסע מערהייט דעם הויזעס, עס גיכט אבער אייך זאלכע, דיא נור דא־נאך פראגען: בי״ז דא הייסט אדער ווידד? דער הייסט, דער אוט אין ענגער, דער ווידד, דער אוט אין טיפער מיט זאלבען הייטען אבער אוט שאדע אייך נור אין דיא ווידען (לעבהאפטער בייפאלל.

* * *

אין דער פארגעסטרעגען זטטונג דעם אבגע־ארדענעטען הייטעטע דער נאדיטשע עדס־פראפעסאר מארל נגרוויך דיא פאלגענ־דע אינטערפעללאציאָן אן דען מינסטערפראזי־דענטען:

„האט דער דערר מינסטער קענגטניס דא־פאן, דאס אין דיא לאמטאטע עמפפלען שאראש, אונד בערגע אינד מארמאראש דיא ווידען אוטס נא־ליעגען, בוקאוויגא אונד הוסקאנד אין ערטעדקקנ־דער אנגאהל ווא דיא הייטרקקען דערינ־שטראמען, אונד צוראד זונד דעם דיא אללגעפאהר־לוסטטע ווידען, נאמלוך דיא הטרדיס, ווילכע דאנן דאס פאלך אויטיגען, עס איך דען בעטטעלטטאט בריגגען אונד צור אויטאנדעיגונג צייגגען.

אין נראסער טהייל דיעזער געפאהרלוכען ווידד לאמטען בין נאך שטיינבריך פער אויגבאהן, דאדט שטיגען דיא לאמטען צו פוס אין דיא הוסטטטטאדט. דאמיט דא דער פאדצייא ניכט אופפאללען, הייר ווידען דיא פאן אידלען גרויבגגגאנסטען פייערלוך עמפפאנגען אונד אין דערען אתמנגע געפיהרט. ווען גערעגקט זין דער הערר מינסטער דעם אנגערען גענען דיעזע נראסע געפאהר צו טהון? גערעגקט דער הערר מינסטער אינגען געוועטענטאריך צור פערהטטונג דער ווי־טערען אינגאנדרעגונג דער ווידען, דעם הייזע פאר־ווערען?“

דיא אינטערפעללאציאָן ווידד דעם מינסטער־פראזידענטען צוגטטטעללט.

דער מאן וואהל דעם נאדיטשען נייטז דזטצען דזטצען באדען אויפגעגדען האבען:

קונדמאכונג.

זעהר וויכטיג פיראללע פ. ט. בעוואהנער דער פראָווינץ.

דיא קאנקורסמאססע-פערוואלטונג האט דיא אינטענשטעהענדע אינדוסטריע-פירמא בעאיפטראגט, זאמטליכע סענזאציאָנס-ענזענשטאנדע, וועלכע אין קיינעם געשאפט צו האבען זינד, אונד דעם געוואהנליכען פאבריקספרייזע צו פערקויפען, וויל דיא ערבען דאס פערטאגען טהיילען וואללען אונד דאהער אללעס צו געלד געמאכט ווערדען מוסס. אבערהייפט איזט דאס לאקאלע שאן געקינדיגט.

דער אנדראנג דער וויעניגר קונדען איזט אין מאסענהאפטער, דאס וואארענלאגער איזט אבער דערארט ענגארם, דאס ווייר אונס איבער פיעל זייטיגע אייפערזוכטיגע פערנלאסט געוועהען האבען, איזט דיא געוועהרטען פ. ט. פראוויזאָרען מיט דעזעם זעלטען פארקאממענדען ערזאיגנישסע בעקאנגט צו מאכען.

עס איזט פיר ערדען זאָרגואמען פאמיליענפאטער, פיר ערע פראקטישע הויזפרויא איין געבאט דער גאסטוועהרדיגקייט, דעזע גנסטיגע געלעגענהייט אין אייסגערעכנעטסטעם מאאסע צו בעניטצען, אומזא מעהר אלס דאס פארהאנדענע וואארענלאגער אים דער בעסטערצייגטען רעעללס-טען אונד מאקעללאזעסטען וואארע בעשטעהט, וועלכע עמפאלס צו אינעם זאלכען שפאטפרייזע פיילגעבאטען ווערדע. ווייר ערהיעלטען גלייכצייטיג פאלגענדע

פערשענקונגסאָרדרע.

ערדערמאנן, וועלכער וואס אممער פיר וואארען אים בעטראגע פאן 10 פל. בעשטעללט, בעקאممט אייגע פארצייגלוך דעזיגלרטע סאלאנ-וואנ-אוהר מיט פעני-דעל אונד בראנצע-גלייכ גראסים, אלס געשענק, אדער מיט אנדערען ווארען:

גאנץ אומזאָנסט.

3265 שטיקק

רעגענשירמע,

אים פראנצאנ. וויידנגאפפרעפלאט, מיט בינאזוילבער-שפרינגלאדקע אונד פאראנאנ-שיעגען, פיירהעד 5.50 פל. עטצט נור 2.25 פל.

1400 שטיקק עכטע

גאלדענע רינגע,

מיט גנעדעמגנג דעם ק. ק. פינצרונג-אמטעם געפראגט, אין פינסטער. האכמאָ-דערנער פאנאן, מיט אימיטירטען בריל-לאנטען, רוטען, פערלען, רובינען, סמא-ראגדען אונד אפאלען בעוועטצט, איך וועגלרינגע פיר הערדען אונד אמטען, אללעם אין פינסטעם אמטס-עפיא. פיר-פער שטיקק 3.30 פל. אינגלייכרוך אבער דענגאר יאהר, שיפטליכע גראנטיע פיר עכטעם גאלד פארגט מיט.

4200 שטיקק פראנצאזישע

וועקקער-אוהרען

איך האבסט נעדלוד אלס שייבטיש-אוהרען, אممטליכע מיט לאמפפאפאר, פיריהעד 12 פל. עטצט נור 4.20 פל. האבסט ווכטיג פיר ערע פאמיליע, פיר נעדע געוועהרבעטריבענדען.

5400 פאאר מאראן לייכטער,

אים פאטענט-ווילבער אקסיר, בעראלטען אינטער גראנטיע עייג. דיא פארבע, אין האבעלענאנטער, גאטהשער פאאן, פיר-הער 5 גולד. עטצט נור פיר פאאר 1.15 פל. אינגעהער בוללע.

6200 שטיקק

צוקקערדאזען

מיט פערוולבערטעם דעקקעל אונד מאססע, אים פאטענט-ווילבער פיר שטיק נור 1.20 פל.

5012 דוטצענד אמעריקאנישע

ווידען-זאקקען,

אנגענעהמעם טראגען, אין אינטער דען וויגטער-זאקקען, שייטאיפ-ווייגגענד, פיריהעד 8 פל. ווטצט אללע 12 פאאר צוזאممען נור 2.90 פל. אינגטבערהר-לוך פיר ערדערמאנן.

19500 דייטענבערגער געשטעפפטע

בעטטדעקקען

זא עטוואס ערגאנצטעם, פראכט-פאללעם אונד בוללעגעם וואר נאך נוכט דא, ווייטעם אבערהייפט גע-שאפטע עסמסטרען. דיא דעקקען זינד ענטווערדער בריא, ראשה, גולב אדער עכט טירקיש. עלגאנט אב-גנעשטעפפט פינסט געפשטערט, אנ-עגטבערהליכער, נאך נוע פארגעקאמ-מענער גולגענהייטסקייפ. פיר שטיקק קאמפלעט פיר דאס גראס-טע בעטטנור 2.85 פל. דעזע דעקקען האבען פיריהעד 14 פל. גע-קאסטעט.

1280 דוטצענד

טשגארנטורען

בעשטעהענד אים 14 פינסט מיט בלומען דעסגלייכען דאמאסט-סגלייכעשטען אונד אייגעם גראסען פינסטען, ראנד אפאסענדען טישטי-בע פיר 12 פערזאנען. דעזע גארני-טור איזט יאהרהאפט אינגנטבערר-לוך פיר ערע פאמיליע, אונד דאס-מעט אללעם צוזאممען 12 סערוויעטטען אונד 1 טישטוך נור 2.85 פל.

2500 דוטצענד

שיערונג-העמדען

אים פרימיססמא-לינען-שרטינג, ענטווערער גלאטט, ווייס אדער אקס-פארד פיר הערען אדער פראכט-פאלל געשטיקקט פיר ראנען, עבענ-זא פראכטפאלל געשטיקקטע נאכט-קאלזעטטס, געשטיקקטע ראמענ-הוזען, הערען-הוזען, אינטערהאנ-קען, עבענזא זאممטליכע וויאשע-סאכען אים שיערעם שנירל-באר-בענט זינד פיר שטיקק אים דען פאן אללען קאפאצטאטען אלס פאבעל, האבט בוללע אנערקאנגטען שפאטט-פריין פאן נור 1.35 פל. פיר שטיקק צו האבען.

3250 שטיקק

דאמענהאקקען,

אים דעם בערוהמטען געטפ-פערגע-גייעבען, האבעלענאנטעם פאבעל-האפט בוללעגעם, פראקטישעם אונד אינגענבערהליכסטעם קליידונגס-שטיקק פיר ערע ראטע, פיר שטיקק נור 1.50 פל. אין אללען גראסען אונד מאסאנגאבע.

1400 דוטצענד אמעריקאנישע

ווידען-שטרומפפע,

דאס גרוזנרעסטע טראגען, אונדעם עם דען פיס אנגענעהם מוהלט אונד דען פיסטיים אייך אייגע אנ-גענעהמע אדע אייפווינט. פיריהעד פיר 12 פאאר 12 פל. עטצט פיר 3 פאאר בראס 1.30 פל. — נאך נוע דאגעוועזע.

35 אייסערארדענטליך פראכטפאללע

דאמען-גروففען

בעשטעהענד אים אייגער דייצענדען דאמען-אוהר אים פינסטעם טאלמי-גאלד, פראכטפאלל גראוירט, אויף דער מיטטע דעגולדרט, מיט 2 פארדיגער גראנ-טע, 1 הערלליך פיערפערגאלדענען לאנגען וויגע-צאנגער-אלוקעטטע, 1 בריללאנטרינג אונגעטיי-טיישענדע אמטיסטאציאָן, 1 ווינטער-אמטאנטיך אים דייגסטער שאפפאללע, 1 דאמען-שאטע, מארגאר-טא מיט פערלענשטיקקעייא, פינסטע אייפפה-רונג, 1 מערארליאן פאן רצענדער אייפפהרונג מיט אינגעם וויאלפפישען בלומענבוקעט, 1 פאאר בריל-לאנט אהרענהאנגע מיט עכטעם 13-לאפה. ווילבער-האקקבנ, 6 שטיק פינסטען באטטטס-זאקקטבערן, דעדעם שטיקק אנדערע פאאן אין פראכטפאללען קאסטעטבען, אללע דיעזע פראכטסטזוגאָנגס-שטיקקע קאסטען נור פל. 5.80, וויא דיא אוהר אללין שאן דען דאפפעלטען ווערטה האט.

400 וואונדערבארע

הערען-גروففען

בעשטעהענד

אים אייגער עכטען 13-לאטהיגען ווילבער-טא-שען-אוהר אייך דאס פינסטע דעפאסיטרי, 1 האכ-פ-יינג גאלד-פאאן-אוהרקעטטע, אין פערלמוטטער-פערדערמעסטער מיט 6 קלינגען, 1 טאבאקספפיעל, אים פינסטעם קונסטמעגרישיים מיט בונאלבער-בעשלאגע, 1 מעגרשיים-ציגארענשפיטין פינסטע קונסטשנטעגרייא, מיט עכטעם בערנשטין אונד מאممט-עטוא, 1 שטיים פיערציג מיט רייאלווער-ענטלאדונג אים אלפאקקא, 1 טאבאקספאוג אינגען פע-גאלדעם פיר ריכטאבאק פינסט דעקאָרירט.

פריין פיר זאممטליכע פראכטטטיקקע צו-זאممען נור פל. 5.85, וויא דיא אוהר אללין שאן אינגען פיעל גראסערען ווערטה האט.

Adresse: Hecht's Industrie-Comptoir,
Wien, Innere Stadt, Christinengasse 2/Z. Abtheilung 2 u. 3.

ווי״א הערים צו ער ערקן, אין דורך אונ דורך לי־בעראלע מאנ. ווא״ס איך איך דא איבערגעקומען זאלאטע אינגן ״אחלטהעדען״ אינפלוסס אי־בען מיסס.

* (אסטערר״יכישען רישטאג.) פלעקס נעגעניאדטע דא באדישע דעבאטע, אין דער לעצטען פרייטאגזיצונג ער־גריפ בארון פ״ר״ק״ע, אינעם דער הערפאר־דאנגדסטען טיטלעדער דעם אסטערר״יכישען פארלאמענטס צו אינער נראסען רעדע דאס וואר, אינר שטרייפטע העבא״ א איך דען אנטי־סעמיטסטום, אבער ועלכען ער זיך אין פאלגענדען ״ארטען אינערטיש, „איך בעראמפסטע אללע ערסטרע־מען נרופפען אינר דארנטער מאכטע אך איך דאך אנטיסעמיטען נעגנען, ביזהער וואר ערדער האסס, נא־ציאנאליטאטענהאסס, רעליגיאנסהאסס דאסענדאסס, בלאס אין דען נעדרעגן פארלסס בסטען צו פינען (ערהר ריכטיג! ליגקס), דאס עס זיך אבער נעבלדעט מע מעגשען צוי אינגאבע מאכטע, פרינציפיען ווערלדע דער נעגענסטנדס, דער פרייטיט אינד גליכהייט אים הארדעל אינד ״אנדעל דורכעלט ווערטשפרעכען, דאס נעבילדעטע מעגשען נעדערע לייענשאפטען נראנצעזען אינר קולטיווירטע, דאס הארלטע איך פיר אינע פערארדנונג דעם מענשלי־כען נייסטעס.״ (ערהר ריכטיג! בראווא! ליגקס.)

* (אין ווידישער מיללויאנאר אין אנדערע.) ערכען פרסטלכען פאמפ מאנכע אינטערער גלייכגעזעגאמסען אין אנדרען עגטווקקלען. דאפאן האמען אין דער צו אנדרע קרים אינגע אחנונ. דאס אין דער נראסען אינדישען דאפעגשטאדט בא מבע״ע עדשטיינדע בלאטט „פלאר״ בערכטעט דאס דער ״ידישע נאבאב, דאייד סאמסאן קורצלד דא פיער דער בע־שנידונג דינעם זאלבענדם בעגנגנ. בא״ א ״ועלכער נעדעגעדיט דא נאנצע שטראססע, אן ״ועלכער דער מאססאנשע פאלאסט שטעהט מיט אכטטע־זעגר דאמפען בעלייכטעט ״אר. אינד דאס אין דעם פעסטפעסטען, דאס דער בעשנידונג נעפאלנט ״אר. 800 נאסטע טרייבנגאמטען דאבען.

* (21.150 ״ר״ע״) זינד נאך אסטרליכען איס־זיינען אים אחדיע 1885 אים רוססיס פארגען נאך אמ״ריקא אינסגעזאמטערס.

* (ד״ר שפעקט פאר אינגעם אנטיסעמיטען.) ״ינגן אינער דייטשנאנע זאגסט נאך נכטסם אינס, אדס אנטיסעמיטע זא קאנן ער נכטס נר פיר דאס אבנעארדנעטעדטיי אסטרעטען, אנדערן דאס דאבליכע שטראפגערכט פערשיעדט גייר דא פערדאנדלונ ״ינגען אינעם פאן אדם פערגעבען פערגעדענס נעגען, דא נע־

דיא מארטירערין,

אים דען ערלעבנישען דער פראגע יודען.

(25-טע פארזעצונג.)

אין דעם קאפפע דער מארטין שטעהט דער יודע אין דער מיטטע, דער יודע שטאנדיגע נעאבט אנד דער צוישען דא ״יבנדען מיללשטונ נעאבט אנד ערמאלנס ווייד. נעכט מר דאס פערשטעהען. דאס אידר, ווען דא נעגנטצלנד אדנונ אין דער שטארט אידנונ. דאס אינס, ווען דא נאקאקען צום נשרייבע לייטען אינד דער הארזוערדער ווען ארבייטסטיש פערלאסס. אים דאס פרעלנד נעדאשט ווענס הארזוערקעס מיט דער שטרייט. אקכס צו פערטייטען, דאס אידר אייד דאסאלס דער יודען דייטע שטארט אינד דעם נאנגען לאנדכס אינד אנגעטמד ווערדע, דאס אידר אבוזהרען ווערדע ענגס אין אלדנען צוישען שטעטס אינסטינדנדע פערלאנגנען, דא יודען שטארט צו שטיטען אינד דאס מיטאס עדוואכענע נינ דער אינטען בעוואהנער ״ערזעלבען צו פרינדען. אידר קאפפע יא אים פרינ אינסאכונג אינער דערינאן, אינער ״ינגען אינד שטרעבען נעדס יא דאדען. אינד אם דרינקע דער אינבעטאנס בעדס אינד שטיל אינד אינגנד דא.

„ביזט דא נכטס אין יואנוישענגע״ מיטעלטע ער אם זיך הין — „דאס דא מיט דייגר שוואכען דאנד דאס ווינגדע יאר דער עיאינגסטע אינדאלטען ״ווילסט? ווינסט דא דאס צוער עדינכען, ווא״ס דא דיר נעשטקקט דאסס? אינד ווא״ס שרייבט דיך אן, אים דייגנס ווקקנגס־קרייזע תעריינצוטשטען, דא דאנדאבע צו בילדען פיר אינע פארטיא, דא דיך נכטס אנדרקענגען ווייד, ווענן אין ציאמעמדאנג בעשטערדס, דאס אזט דא נע־עסטע ענטדעקונג דער בעדלדער „פרייצייטונג״. אין דער ״ישטען רעדדיגען פארזיכרט זיך נאמליך נעגענארטע אינע אנדאנע טריפפט דא דעם שטאמעמ דער אנגנאנגנען סאיס אנגעדאכט. נון טהילט אין בערכטעשטאמטער דער נענאנטען צייטונ מיט, דאס דעגע סאיאנדאנער אינגעלדיך פאן דען ״ידען אבשטאמעמדע אין דען שטאמעמ, (עשרת השבטים) דא אין דא אסטרישע נעפאנגנשאפט נעשלעפפט וואנדרען (גלות אשור). אבשטאמעמ. „פלעלע לע־בענסגעפאהרטען אינד פארנעמליך דעלינאע נעבריכע דער אנדאנער ערגאנגען לעבהאפט אן דא דער יודע, אין פעלען שטאמעמ בריגנגנ מאן דא ערסטען פרוכט דעם פעלדעס אללא בכורים) דער נאטטהיס אלס אפפער דאר. — אידרע איינטהיללונ דעם אדדעם אינד אידרע פעסט־מאנע עגנשפרעכען דעם ״ידישען קאנעגער. אין אינגען שטאמעמ הייראטעט דער אנדאנער דא ״יטטע״ דינעם פערשטאבענען בריודעס (אללא כום). אינע אנדערע אללגליכיס בעשטעהט אין דען פארגעשרעבענען אבראהאנגען, פאמסען, דער אנרינהיס צו נעוויססען ציטען, דער ארט דעם בעטעגנס אינד דער אנגבליכען אינדיגהיט נעוויססער שרעקע. דא דעסהאלב גיכט צור נאד־דונג דעגען דיפען, אינגע שטאמעמ פרדרען אינע נאנגן קלינע ארבע מיט זיך. ״ועלכע הילף נעראל־טען אינד ערדם פראאגען אינע עגנטאגנגן ״ייד. (אזט דאס עגטא אדד אין ״ידישער בריד״ — דא דער.) אדדע מדדיגמאנגער, ״ועלכע דא שטעל־לע דער פרעפטער פערטרעטען, קלידען זיך אזנ־ליד דען ״אדעגעד עסטרן״, אינגע אדדע נעבע־טע בעגנגנס מיט דען ״אדטען „טיט מאכסיס קא־נאהא״ (דא בזטס גליד דעם אנאמיטשען זינדער) אינד נעלטע אלס אין דען אראפאטען אים פערגעגס אסטען אבערס מעער נעבראכטעס „אל־דערהילדסטעס נעבעגס״. אין ״ועלדעס ציאמעמע־דאנג שטעהט דענ דעגעס „טיט מאכסיס קאנא־הא״ מיט דען ״ידישען נעבריכען״ — דא דער.) — אינס ״ילל עס שרעגן, דאס דעגע סאיאנדא־נער דדעקטס אין דען קרייצנגטענס־טשטעדן אב־שטאמעמ״; בעגטאכטעט מאן נאמליך דא דרינגן שפרינגע דער הערדען סאיס אינד דעגס מאן דאנן דא באקשפרינגע דער הרעגטשטנ, זא איזט עס אינגאנליך דא אדנליכיס גיכט הערטסנדפנדען.

אין ציאמעמדאנג בעטטעהט, דאס איזט דא נע־עסטע ענטדעקונג דער בעדלדער „פרייצייטונ״. אין דער ״ישטען רעדדיגען פארזיכרט זיך נאמליך נעגענארטע אינע אנדאנע טריפפט דא דעם שטאמעמ דער אנגנאנגנען סאיס אנגעדאכט. נון טהילט אין בערכטעשטאמטער דער נענאנטען צייטונ מיט, דאס דעגע סאיאנדאנער אינגעלדיך פאן דען אבשטאמעמדע אין דען שטאמעמ, (עשרת השבטים) דא אין דא אסטרישע נעפאנגנשאפט נעשלעפפט וואנדרען (גלות אשור). אבשטאמעמ. „פלעלע לע־בענסגעפאהרטען אינד פארנעמליך דעלינאע נעבריכע דער אנדאנער דא ״יטטע״ דינעם פערשטאבענען בריודעס (אללא כום). אינע אנדערע אללגליכיס בעשטעהט אין דען פארגעשרעבענען אבראהאנגען, פאמסען, דער אנרינהיס צו נעוויססען ציטען, דער ארט דעם בעטעגנס אינד דער אנגבליכען אינדיגהיט נעוויססער שרעקע. דא דעסהאלב גיכט צור נאד־דונג דעגען דיפען, אינגע שטאמעמ פרדרען אינע נאנגן קלינע ארבע מיט זיך. ״ועלכע דא שטעל־לע דער פרעפטער פערטרעטען, קלידען זיך אזנ־ליד דען ״אדעגעד עסטרן״, אינגע אדדע נעבע־טע בעגנגנס מיט דען ״אדטען „טיט מאכסיס קא־נאהא״ (דא בזטס גליד דעם אנאמיטשען זינדער) אינד נעלטע אלס אין דען אראפאטען אים פערגעגס אסטען אבערס מעער נעבראכטעס „אל־דערהילדסטעס נעבעגס״. אין ״ועלדעס ציאמעמע־דאנג שטעהט דענ דעגעס „טיט מאכסיס קאנא־הא״ מיט דען ״ידישען נעבריכען״ — דא דער.) — אינס ״ילל עס שרעגן, דאס דעגע סאיאנדא־נער דדעקטס אין דען קרייצנגטענס־טשטעדן אב־שטאמעמ״; בעגטאכטעט מאן נאמליך דא דרינגן שפרינגע דער הערדען סאיס אינד דעגס מאן דאנן דא באקשפרינגע דער הרעגטשטנ, זא איזט עס אינגאנליך דא אדנליכיס גיכט הערטסנדפנדען.

אייערן פראעסמאנטשען בריודען, אלס ראטהגעבער, הער־מער אינד פרעטשטער אנגשראכסען. אינד דאנע מיין לעבען אייס שפיל געוועסען, אים דען פרעקדר דער פראעסמאנטע באהאנדען מיט דעגען דעם לאנדעס ווערדע אכטערייכס ענגע צו דאלטען. פיר אללע דייגע בעפרדדנ־גען פערלאנגנ אינד קיינען דאנק. דייגע בעלאדנגען נור אינגען ״ואגנ, אינגע בטטטע דאבע אינד, — לאסטס מיינגן בריודען עטשעלטען, ״ואס אינד נעטהאן, דייד אדדגען שטעגר אינד שרעגר אין דען מאנגן דער שטיגע אינד נעפאהדען!״

„דא האבט מיין אדעדענס ״ואדס צום פאנגר!״ ואנטע דער נאדא אינד טרעגנט זיך דאנן אילנגס מאן רבי יחזאל מאן פרדאא. דער דען ״ונגע אין דא ״ידען, שטארט אינטלנ.

דא בערגאטונ האטטע לאנגנ נעדדיגט צו מאר־נעדיקקטע נאטטטנדע נעלאנגנע ער אין דינע אנטיגנ בארע בערגדיגנ. דא אדפדענונ דעם אבנעדס דעם אדדן אבער נכטס דען טראדע ״ונגן. נעלאנגנטנדע דאס דדטט אין דא הארדע בערגנגנ. ״ואדס ער זיך אין דען לעדטטטנדד אינד זאס שטיל אינד דנגנגנד דא.

„ביזט דא נכטס אין ״ואהנוישענגע״ מיטעלטע ער מאר זיך הין — „דאס דא מיט דייגר שוואכען דאנד דאס ״ווינגדע יאר דער ערגאינגסטע אינדאלטען ״ווילסט? ווינסט דא דאס צוער עדינכען, ווא״ס דא דיר נעטטטקקט דאסס? אינד ווא״ס שרייבט דיך אן, אים דייגנס ״ווקקנגס־קרייזע תעריינצוטשטען, דא הארדאבע צו בילדען פיר אינע פארטיא, דא דיך נכטס אנדרקענגען ״ווייד, ווענן

דיא מארטירערין,

אים דען ערלעבנישען דער פראגע יודען.

(25-טע פארזעצונג.)

אין דעם קאפפע דער מארטין שטעהט דער יודע אין דער מיטטע, דער יודע שטאנדיגע נעאבט אנד דער צוישען דא ״יבנדען מיללשטונ נעאבט אנד ערמאלנס ווייד. נעכט מר דאס פערשטעהען. דאס אידר, ווען דא נעגנטצלנד אדנונ אין דער שטארט אידנונ. דאס אינס, ווען דא נאקאקען צום נשרייבע לייטען אינד דער הארזוערדער ווען ארבייטסטיש פערלאסס. אים דאס פרעלנד נעדאשט ווענס הארזוערקעס מיט דער שטרייט. אקכס צו פערטייטען, דאס אידר אייד דאסאלס דער יודען דייגר שטארט אינד דעם נאנגען לאנדכס אינד אנגעטמד ווערדע, דאס אידר אבוזהרען ווערדע ענגס אין אלדנען צוישען שטעטס אינסטינדנדע פערלאנגנען, דא יודען שטארט צו שטיטען אינד דאס מיטאס עדוואכענע נינ דער אינטען בעוואהנער ״ערזעלבען צו פרינדען. אידר קאפפע יא אים פרינ אינסאכונג אינער דערינאן, אינער ״ינגען אינד שטרעבען נעדס יא דאדען. אינד אם דרינקע דער אינבעטאנס בעדס אינד שטיל אינד אינגנד דא.

„ביזט דא נכטס אין ״ואהנוישענגע״ מיטעלטע ער מאר זיך הין — „דאס דא מיט דייגר שוואכען דאנד דאס ״ווינגדע יאר דער ערגאינגסטע אינדאלטען ״ווילסט? ווינסט דא דאס צוער עדינכען, ווא״ס דא דיר נעטטטקקט דאסס? אינד ווא״ס שרייבט דיך אן, אים דייגנס ״ווקקנגס־קרייזע תעריינצוטשטען, דא הארדאבע צו בילדען פיר אינע פארטיא, דא דיך נכטס אנדרקענגען ״ווייד, ווענן דא אידרען צוערקע עדינכען דאס, אלס בעדלדער, הער־מער אינד פרעטשטער אנגשראכסען. אינד דאנע מיין לעבען אייס שפיל געוועסען, אים דען פרעקדר דער פראעסמאנטע באהאנדען מיט דעגען דעם לאנדעס ווערדע אכטערייכס ענגע צו דאלטען. פיר אללע דייגע בעפרדדנ־גען פערלאנגנ אינד קיינען דאנק. דייגע בעלאדנגען נור אינגען ״ואגנ, אינגע בטטטע דאבע אינד, — לאסטס מיינגן בריודען עטשעלטען, ״ואס אינד נעטהאן, דייד אדדגען שטעגר אינד שרעגר אין דען מאנגן דער שטיגע אינד נעפאהדען!״

„דא האבט מיין אדעדענס ״ואדס צום פאנגר!״ ואנטע דער נאדא אינד טרעגנט זיך דאנן אילנגס מאן רבי יחזאל מאן פרדאא. דער דען ״ונגן אין דא ״ידען, שטארט אינטלנ.

דא בערגאטונ האטטע לאנגנ נעדדיגט צו מאר־נעדיקקטע נאטטטנדע נעלאנגנע ער אין דינע אנטיגנ בארע בערגדיגנ. דא אדפדענונ דעם אבנעדס דעם אדדן אבער נכטס דען טראדע ״ונגן. נעלאנגנטנדע דאס דדטט אין דא הארדע בערגנגנ. ״ואדס ער זיך אין דען לעדטטטנדד אינד זאס שטיל אינד דנגנ

צור טאגעס־געשיכטע.

איך דער באלאנסאלבאינזעל הערשט אין־געבלוקלוך שטילע. דער פרעסט — זא הייסט עס — ווירד עגדליך דאך נאכגעבען, פארלייגט שטאמ־קען דא פערדאנלינגען אונד דא איראפאנישע קאנפערענץ ווים נעסט, וואס זא בעגינגען זאלל.

גריעבעלאנד מאכט דא איסרעסטען אנ־שטרענגונגען, אם דייגע ארמעע אונד דערען בע־ל־יא־ר, אונד אן דער לעטצטען נאכט אויך דא שטארט יעמאפעע וואדען דער שיפלאנען גראפערע אונד דען ארטיגען, צייטען דען אינשיפונגען פאלגיסטען אונד דען ארבייטערן דאם עס דא צו אינער בלוטיגען שלאגעריא. וואבייא מערערע פאלגיסטען פערוואונדעט אונד צאהלרייכע ארבי־טער פערהאפטעט וואדען, אן בריסטער ווערדען עבענפאללס גראפעגיע אונדרוהן בעפירכטעט.

אויך אן דען שטראסען בערלינס, וא הייטע דער 89־טע געבורטסטאג דעס קאיזערס ווילל־העלם געפייערט ווירד, פאנד געסטערן אייגע גראסע וואצאלסטיטיגע אנזאמאמלונגען שטאטט. דער וואצאלסטענפיהרער בעבעל הוילט אייגע רעדע אונד אלס דא פאלגיא איינטרטען וואלל־טע, גאמטען דא ארבייטער בעבעל אויף דא שול־טער אונד צאגען אן דאמפאדט געשראפפענען דו־הען ווייטער. עס נעהט אין וואצאלסטער ווידר דורך ווייטערע, נעבען נאמט. דאם דער ווידר נעטט עים שטרטיג ווערדיג.

דער ריסיגע צאר גערעגדט אם פרידלונ־אייג דייזיג אן דא קרים צו אינטערגרמען, אונד ווערדען צו דערזוכען שאן הייטיג דא מאס־דעגדען אויף דער גאנצען 2800 קילאמעטער לאנגען שטרעקע פאר־בערייטעט.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* דר. לעאפאלד צינגער, ווי דא־בען אין אינזערער פרייטאגנומער אין ערלאנגטער קרעטץ דען טאד דעס גרייזען, גראפען געלעגרטען דר. לעאפאלד צינגער זיל געמעלדעט, דער מאן, דער זיין גאנצעס לאנגעס לעבען דער ווייטען ווייסענשאפט מיט דעבע אונד בעגייסטערונג גע־

פאלליעטאן.

דיא אויפגעקלארטען.

(58־פארטזעטצונג.)

דער אנדערע וואירדע בייא דייזען ווארטען אייגע־שיינליך איבערראשט, דענן זיין געזיכט ראטהעט זיך אין דענגע. דאך פאסטע עד זיך נאלד, אונד שפראך: „איך בין דער אבגעזאנדטע דער הייזיגען אידאליסטען געמיינדע, דר. אלטשטיד. עדסט זיין קוריעזע הייד, מוסטע איך אים נאכטהייזע דיא וואהרהייט אייזשלאגען. בין מיינע אייגענע הערגעלייכטע זיין ווידר, דאך עלייכטען דא מיר דיא פראגע אבע אכ אידרע פאגע אויזע?“

„א וואהל, דערר דאבייגער, מיין גראפפאטער האט אין פראג געלעבטט.“

„וייא נעהט עס אידרער פרייא מוטטער? לעבט דייא נאך? וייא בעפינדעט דייא זיך? אא, איך האבע דייא ווערר וואהל געקאנגט.“

„מיינע מוטטער לעבט נאך, דאך קאנן איך אידהען נייכט פיעל אידער דייא מוטטערלען, איך האבע דייא עפטטערן קענגען געלעגיגט.“

„אונד וייא דייזר דייא עצאגען וואירדען?“ פראגטע דער דאבייגיגע.

„אויף דעם נוטט דעס גראפען פערלעבטע בייא גליקקשטאדט אין הארططשיין.“

„אונד קאנגטען דייא אויף דעם נוטט דייזעס קאוזע־יעדס אייגע דייטטע עדיזעדונגען עדהאלטען?“

„איך האבע עדסט געططערן עדפאהרען. דאס איך ווידר בין, אונד האבע הייטע צום עדסטען מאלל אין מיינעם לעבען, אין דער אבזיכט, דייא יידططען שפדיינגעططעט נייכט צו אינדططططען, ווידططע קאططט צו מיר גגגאطططططط

איין האַלאַנדישער בישאָף.*)

פאַר 14 טאָגן פּעראַפּעגטריכטן ווייר דיא גראַנצענדיע אינ׳ווירטונגספאַלל דערדע, דיא איין האָהער ווירדענטראַגער דער פּאַפּסטאַנטשען קוריה, דער אַבגעאַרדנעטע פון דען אַפּעסטאָלישען שלעזישען בעזירק ב י ע ל י ט ץ, דער עיאַנגעליש סיפּעריטענדענט דר. טהעאָדאָר האַאַזע אים ווייגערייסטאַג געגען. דיא אינדולדאַמקייט אינ׳ד פּעראַלגעמיינס דעם אַנט פּעמ׳טסים אין גערא־דעצי פּע־נטסטענדער ווייזע גערעאַלטען האַט; ווייר זונד הייטע אין דער לאַנד, דאַס שרייבן אינגעם האַבען׳ווירדענ׳ביאַפּס אין׳ד אַלאַנד צו פּעראַפּעגנע־ליכען, דאַס אין אינזערער דרך בל נדען ווערדענאַפּס געשאַנדעטען צייט ווייא אין ליבטענער ערעלישען ערגאַנגענ, אינד אינען זאַ ווייאַהראַפּט וואַהלטרעי־דען גייסט רעליגיאָזער טאָלעראַנץ — וואַס זאָגט איך טאָלעראַנץ? דער עכטעסטען מענשענליבע אַט־מעס, זאַ דאַס ווייר גיסט אינ׳ד׳ן קאַנען, דאַס־ענלעך הער פאַלאַינ׳ד׳לטלוך צו פּעראַפּעגנע־ל בען:

אנלאַסלוך אינער פאַר אינינער צייט אין טולבוריג שמאַטטעגפּעדענען אינגעראינקייט קאַטאָלישער יינגרינגע בייא דעם בעראַבגיסס אינעם אינראַעל־טישען אינינאַהרענדעם דעזער שטאַדט, האַט דער בישאָף פאַן סבאַט, מ ר. ג א ד ש א ל ק אין הער־צאַנגבייש דאַס פאַלגענדע שרייבען אין דען דאַ־מיגען דעאַן אין דאַלאַנדישער שפּראַכע גערעדעט:

„האַווערדער הערר דעקאַן אינד ברודער!

עס האַט מין הערין מיט טעפּעם שמערין ע־פּילט, פּערגעדמען צ מיסען, דאַס אין אינדער דאַגעגע בייא דעם בעראַבגיסס אינעם אינראַע־לישען גראַסע בע יידענגען שטאַטגעראַאַט האַבען נעגען דיא אינבערדעסטע אינעם פאַן פּעלען ווישען געדעבשען מאַנגעם, אינצע אינד אַלדין אים דעם גינדע, ווייל ער אין דינעם לעבען קין בעקענער דעם קריסטענטהומס וואַר.

דעזע אינגעלינען מ׳האַטען שמערצען מיך אומאַעמערד, געלעבטער ברודער, ווייל דעזעלבען ווייא אינינע פאַן מיר געשטעלטע אינטערזוכונג ער׳בען האַט, אינטערעסאַנט בעגאַנגען ווערדען זונד, נעטם אַלדין נור פאַן בעקענדערן דעם דאַס־קאַטאָלישען גלויבענס, אַנדערן אינטערעסאַנט פאַן דען עדעמאַליגען שולדען אינד שולדיגונגען דער ברודער, אינד שייעסטעלשולדען אין שולבוריג.

איט דאַס דענן דיא בריסטל׳בע לעבען — פאַן ווילבער לעדדער אינד דערדערגנגען דאַך ער־פּילט זין זאַלדען — דיא מאַן דען קינדערן איינ־פּראַגט?

איט דאַס דיא פּעדטראַגט בקייט, דיא איתנען פאַן דעם שטעטער דער בריסטלבען רעליגיאָן אינ׳פּערדענט איט?

איט דאַס דיא ווערדע ווייע, אים אינדערס־דענגדענדען אבשנע אינגעדאַאַסען פאַר דעם גלויבען, ווילבען דיא פּערקינדען?

אים דיא שולער דעם הייראַגדס (נוצר) פאַן דיעזעם דיא עדלוכס סס זיך ערבאַטען, אינע זונד־דאַאַטע פּדיא שטינגען צו דיסען, אנטוויטעטע ער אינגען: „דערינג׳ג אינטער אין, דער זונדענ־פּדייא איט, דער ווערפּע דען ערסטען שטיין אין זיא" — אללע בל׳עבען אבער דענגנסלאַו שטעהען אינדערע אינדיגהייט אינד זונדהאַפטגעהייט זיך בע־ווייאוסט.

זאַללטע דיעם גון ווייאַר מיט דעם בעווייאוסט, זין דער גערעדטטאַטער אין טולבוריג אנדערס דער פאַלל גערעזען זין, האַבייידדער ברודער?

אינד דאַך דאַבען אין דיא הונדערטען זיך פּע־מעסען, שטינג צו ווערפען אין דיא לייבע אינעם מאַנגעם, דעסען שרעק צו בינען זיא גערייסס נבט ווידדע ווארין; אין מאַן דער אין זינעם דעבען זא דאַך שבאַנד, דאַס אידר שטשען אין׳ן נבט ערייבען קאַנגעט.

אין, אלס זעלענהייט פּיר אידרע דיאַגעזע, דאַבע דאַדער בעשלאַסען, אינען אללגעטיגען בוס: אינד בעטטאַ: אנזיעטצע, אינד צייאַר אין׳ן דונגס אנשטאַלט.

*) נאַך דער מאַגדעבורגער וואַכענשריפט.

אַנגטאַ, דען 14. פעברואַר, צו דעם צייעקקע. פאַס היממעל אים פערגעבינג צו בישטען פיר דאַס אין אידרער שטאַדט פּעראַיאַבטע ליד אין איינער אב־טענסיערטהען אידראַעליטישען פאַמיליע.

בעפאַר איך מיך פאַן אַהנען פּעראַבשיעדע, פּעליעלעבטער ברודער, נאַך אין אינצינעם ווארט.

איך קאַנן אידנען מ׳ן בעפּרעטען גיבט פּע־הערלען אבער דיא מאַגליכקייט דער אין אידדעם אָרט שטאַטגעפונדענען שאַדדאַאַט — זיא אינד דיא אידנען אינט׳רגעאַדנעטע גייסטיכייט, דיא אין אידדעם רעליגיאָסאינט׳ריכטע דאַך דען צוויעקק האַבען, דיא קינדער צו בראַיען בריסטען צו ערצעהען אינד אין אידנען צו לעדדע, דאַס זיא אידרע געבענמעגשען לעבען מיסען; זיא זיך זעלבסט, זיא אללין, — אינד נבט דער דאַרטיגע שולפּאַרשטאַנד — זונד עס. דיא מיט דער אינזבט אינד דער לייטונג דער שולען בעאַפּטראַגט זונד אינד אין דערען האַנדען עס דאַדער לעבען, אים דען קינדערן צו מאַכען וואַס זיא וואַללען.

אין גראַסער טהייל דער שולד פאַן אללעם פאַללט דאַדער אין׳ן זיא. —

אין האַפּפּ — אינד הערטיג שלעגט איך — דאַס זיא אינד אללע גיסטליכען פאַטרעס אינד נאַגגען, דיא אינטער אידדער אינזבט שטעהען, אין דער עיקנפּפּ לעדדען, דאַס אללע מענשענקינדער דער זונד פאַן אינ־נעם נאַטטע; דאַס קין מענשענקינד דאַס דעבט האַט, זונד אדט אינד ווייע דער פּערדהיינג דיא אינגע וואַדדע צו נעגען, אינד אנדדע אינגע אינער אבייינג פאַן זונד לעדדע צו פּעראַאַ־מען; אינד ענדליך, דאַס אללער גאַטטעסדענסט אינ׳פּגעשדאַפּפען לעבען אין דען צוויי וואָרטען: „לעבען אינאַנדער!" —

נעגעבען אין מ׳נעם בשאַפּלבען פאַלאַסס, דען 3. פעברואַר, פאַסטאַנ.

נעגע. ג א ד ש א ל ק

בישאָף פאַן סבאַט (האַלאַנד).

א. דאַס אללע גיסטליכען, פאַן זאַלבען גיס־טע בעזעעדט וואַדען אינד אין דיעזעם גיסטע לעב־דע מאַכטען!

פאַרצייכע

אָריגינאַל אינגאַרישע געבעטסוויינע של פּסח

גאַראַנטירטע גאַטטרקוואַלטאַט אַפּעטיט

WOLF BÖHM's Nachfolger

Budapest, VI., Königsgasse Nr. 18.

(Gegründet im Jahre 1850.)

פּרייז פּער קאַסטע אָדער גאַבגאַטע ביי פּעראַנד אין געבונדען פאַן מינדעסטענס 50 לוטער:

	פּער 100 לוטער		
אָפּגער	פל. 24	אָפּגער	פל. 26
שטינגבייך (אינגעבייא)	„ 28	מעגאַדדיי	„ 30
מאַדאַראַד	„ 32	קאַדדאַ׳ווטעער	„ 45

נעבענדיג צו אינגאַלפּייזען בעגעבענעם, ווערדען אינגע־דאַלט 2 מאַגאַט פּראַנקאַ אין נטעם צוטאַמען צום בע־דענקען פּריי דערזאַר נעגאַטען.

בטעלדען ווייגע של פּסח.

אינע קיסטע עגטאַ־אַטען פל. 6, מעגאַדדיי אינד פל. 6, שטינגבייך פל. 5.50, פּראַנקאַ קיסטע — 6 פל. מאַדאַראַ דער אינד קאַדדאַ׳ווטעער פל. 6.50, פּראַנקאַ קיסטע.

עס גיבט קיינע אבגעטראַגענען קליידער מעהר!

אינגעדער נייעסטען אינד אינגעגאַנגענען עדפינדונג איט עס עגלדך געלונגען, אבגעטראַגענע קליידער אינדער־ראַגענד שאַן אינד ווייא נייא הערצוריכטען. אינגער טעב נישעם פּעראַדדען בעלעבט דיא אים טראַגען מאַנטעל גע־ווארדענען שטאַפּפּ אינד קאַנסערווירט אינד אלגע בעגעגלך אידדער דייערהאַפּפּגקייט; זעלבסט פאַן דער דאַגנג אב־נעשאַפּפענע קליידונגסשטיקע ערהאַלטען אידדע אידשטרונג לוד ענגאַלע פּאַרבע ווערדע. דורך דען צאַבלדייבען צישפּרייך אים אללען נעזולדשאַפּפּלינגען קלאַפּפען דער ווייר אין דער אנגענעהמען דאַגע, דיא בוילדונגען פּאַרבדיק פּרייזד צו בעעדגען, זא דאַס עס ווערעמאַנ דאַגנג אינגען פּעזעדד צו מאַכען. פּראַיינע אַ־פּפּאַראַנג ווערדען דאַנ־אַפּטנטס אינד פּראַפּפּ אינסטרעדדיגט, איך דער ווייר נעגען בעייטיג דעפּסנעגעלינג אנפּראַגען פּראַנקאַ צו בנאַגטוואַרטען.

KOCH TARSA,

Budapest, 8. Bez. Volkstheatergasse Nr. 24.

ערסטע בודאַפּעסטער הערדענקליידער־פאַבדיק, בעגיסט פּשטיג, אינד אַפּפּעלאַטיג דונגס אנשטאַלט.

כשר ווין של פסח.

עכטע ווילאַניער דעסערט־ראָטהוויינע כשר׳ של פסח אין געבינדען א 15, 25 אינד 50 לוטער, צום פּרייז פאַן 30 אינד 40 קר. פּער לוטער, פּער־זענדע אך פּער פּאַסט אדער איזענבאַהן גענען נאַ־כנאַמע דעם בעטראַגעס. געבינדע בעדעכטע אך צום קאַסטענפּרייז, נעהמט זאַלבע אך פּראַנקאַ הער רעטור. דער פּעראַנדט געשיעהט נאַך שטרענג רעליגיאָזע יידישען רישם, אינטער בעגייגונג אינ־זערעס ערהויבדנען ראַבבינאַטס־פּעהייזער מורה מרגו ר׳ גרשון נימאַן אין דאַרדא. בעשטעלונ־גען זינד צו רישטען אן: הערין יאָזעף שאַנפּעלד ווילאַני, (אונגאַרן).

זאַגען איט ערשיעגען אינד בים פּעראַפּסער, זאַייא אין דער בוכהאַנדלונג דעם מ. שטערנבערג עס קאַמפּ, אין בודאַפּעסט צו בעגיעהען

לוח ארץ

ביאורים ופירושים על חמשת חומשי תורה נגד יאנות הכזיב חיא בראשית ושמות פאן

J. Kunstadt, Oberrabbiner, Radautz. (Bukovina.)

דיעס פאַן דער גיזאַמטען יידישען פּיעסס זעהר ביפּאַלדיג איפּגענאַמענע ווערק, דעסען אנ־שאַפּפונג ווערעס פּאַרטיקולדער אגדת דרוש־גענד עמפּפעהלען ווערדען קאַנן. מאַסטעס פּראַנקאַ 80 קרייצער.

Nöthling Vilmos

Samenhandlung,

Budapest, Kalvinplat 9.

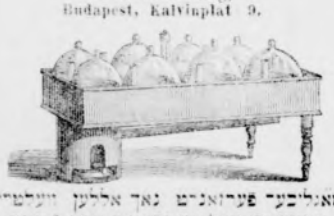

מאַלדיגער פּעראַנדט נאַך אללען ווערלטיל־טיגען. קאַטאַלאָג גראַטיס אינד פּראַנקאַ.

Silbermann Pinkász

Budapest, kerepesi-ut 12. sz

עמפּפעהלט זיין דייבאַסאַרטירטעס לאַגער פאַן פּערשיגן הערין, אינד קאַנבענקלידדיג, זא אייך גראַטיס אינ׳איחד אללער אינ. אינד אינ׳לאַנדיגע שטאַפּפּ, בעשטעללונגען נאַך מאַאַס אין 24 שטונ־דען. מיסטערקאַרטע איך פּערלאַנגען.

1 שטאַפּפּענגע פּיר פּיינאַרד	פאַן פל.	8	אינ׳פל.
1 סאַלאַנענע	„	20	„
1 כנאַבענענע פאַן 3—10 יאָהר.	„	3	„
1 דעשטע פאַן 10—16 יאָהרגען	„	5	„
1 אינטערעסאַנטער	„	8	„
1 האַזע	„	2.50	„
1 זשילע	„	2	„
1 שלאַפּראָק	„	9	„
1 זאַקע זשילע פּיר	„	12	„
1 זאַקע	„	5	„

Josef Balázs

Wagenfabrikant

Budapest, VIII. B., Csokonai-Gasse Nr. 6.

(nächst dem Volkstheater.)

איך עלעגע מיר דעם פּעריעהמען פ. מ. פּוכלעקוס האַפּ־ליכסט אנצוביעטען, דאַס אין מיינעם לאַגער איינע גראַסע אויסוואַהל פאַן נייען וואַגען ערלער אים פּעריעט שפּעטעס אינד בין אדדעס פּעגענען בעריעט, דאַפאַן צוגעגעבען אלס אייך פּרייזקאַנאַנט אינצונדדען, זאַגאַלד איך מישטהיי־לונג ערהאַלטען, אייך זולדע וואַגען־גאַטטונג שטענ־ניעלד רעפּלעקטירט ווערד.

ייִדישע אָנקעדביִיער אים הייליגען לאנדע.

(אָריגינאל-בעריכט דער „יידישען פעסטער צייטונג.")

(4-טע פאָרזעטצונג.)

נאָך פתח תקוה צוריקגעקעהרט, פאָנד איך נאָך־ציט, מיך אין דער מאָלאָניע געגייא אומצוזעהן. אין האָטעל בעריש בעמערקט, דאס דאס שאָסטע הויז פאָן פתח תקוה הערן ב א ר נ ע ט אים לאָנאָן גהראָט, אין אים שטיין ערבישע גע־שמאקפאָללעס אינשטאָנקגעס הייז. אינשטאָנקגע איט איך דאס פאָן הערן ל א כ מ א נ אין דאס בורג ערבישע הייז עבעגפאָללס אים שטיין. אים ערסטען שטאָק דיעזעס הויזעס בעפינדעט זיך דיא שולע פאָן פתח תקוה אונד יחוד, דיא הערר לאכ־מאנ אויף אינגעגע לאָסטע ערהאלט. אין דער שולע וויקלען 3 לעהרער דיא אינגעער אויסזוכט דעס פערזיגנסטפאָללען הערן א. ל. פ ר ו מ ק ו ן שטעהען, דער עבעגפאָללס פאָן הערן לאכמאנ בעצאהלט ווירד. (עס איזט בעציכענד, דאס מאן אין דעם הייליגען לאנדע דען שפזיהרן דער וואהלט־א־טגרייט פאָן עגגלישען, פראנצאָזישען, רוססישען, האָלאנדישען, יא א איך אסטרייכישען יודען בעגעגנעט. נור פאָן דער וואהלטהאטגרייט דער א ו נ נ א ר י ש ע ן י י ד ע ן, וויס נעמאנד עשיאס צו ערצאהלען, אָדער אירהען ווי אינו; ווייס פיעללייכט יעמאנד, וויא דאס ש אָ ס ב ע ר נ ע ר־ש פ י ט א ל אין ירושלים שטעהט?) קענגט פיעל־לייכט יעמאנד דיא פאָן דיי ש ט ד ע ת א ו נ ו, פאָן באראָן אאפער אָדער אנסט פאָן אינעגם אונ־גארישען מוללאנאר ערויסטעגט שולע; אויט אין דעם גראָסען ווערק דער קאָלאָניאציאָן אים הייל־גען לאנדע אייך נור אין שטיין גקוקיפט וואָרדען, פאָן דעם גערלע אונערער אויפגעבלאוגענען לאנדס־לייטע, דיא זיך זאָ גערגע „יידישע מאנאסטען" גע־גען לאסטען? — דיא הערר.) אין דעזעער שולע ווירד אייך אין שבת אונד יום געבעטעט, דא דער הייס אין דער סינאגאגע צו בעשראנקט אויט. געבען דיעזעס הייזע שטעהט דיא אים לעבענדען קאָלאָ־נעגיסטען ערבישע הוטטע אינער שפאנאָלישען יודענפאמיליע אים ווירדען. דיעזעס זעלטזאמע וואהרזיין דיעזעס וויאנזעראבר אונד דיא אב־רגען ירושלים בעיגען רוספען זיך באלד אנגלוכע צעלטע ערבען. דיא אינרגען הייזער דער טהיל אים שטיין, טהיל אים האָלץ אָדער לעהם, אללע אבער מיט שינדען גערעקט, מיט הערן ש ט אָ פ פ ע ר, דער — גגעגענביא בעמערקט — עבענזא וויא דיא אבדרגען בייען, דען גאנגען טאג איך דעם פערלע צו אָרבייטען פפלעגט. בעזאנדער אוך דאגן דאס אין דער גאהע דעם אָרטעס גגלעגענע פעלד, דאס דער דאבגנער פאָן קאָראמעא, ר־הלל ל י ב ט ע ג ש ט י ן דער קאָלאָניע צום גגעשענקע גגעמאכט.

(דער בער הטטע דאבגנער האטטע זיך נאמ־ליך לאנגערע צייט מיט דעם גגראנקען גגעראנגע, נאָך אין ישראל אבגעריזען, אונד ערזעהלט צו דעם צוגעקקע פאָן פערשיעדענען יודען אונטער־ششטגנגען, שפאטער גגשלאפען ער זיך ערגאָן צו בלייבען, אים אבער דיא אהם צו שהיל גגיאָר־דענען אונטערششטגנגסגעלדער דענאָך צו אינעגם הייזגען צוזעקקע צו פערגגנגען, לעגם ער פיר דעזגבלבען אין דער גאהע דער קאָלאָניע פתח תקוה אין פעלד אנקייפען, דאס ע דאגן דען קאָלאָנים־טען שענקטע, דאס פערד פיהט דען נאמען „שדי חלל.")

עס וואר אין אינטערעסאנטעס אונד איטעער־אָרדענטליך פאקקעגדעס בייד, דאס זיך מיר דאר־באס אלס אך ווידער אין פתח תקוה אנלאנגטע, דא האנגטע מאן מיר גגן ארבייטער מעהר ערבלוק־קען, פאָן דער דענאמיטיס דער וועדקטאגע קיגע שפר מעהר. מיר קאם עס פאָר, אלס אב דיא קאָ־לאָניע אינע האבגיט פיעגן מאבטע אונד אלס אב ערדער אינגעגגע דער בריידער דער בריים אָדער דעם בריים גאנס וואָרע אונד גין אין פיעללייכער שטימגנג דיא אנקנפפ דעם בריישפאָרלעס ער־

*) דער שאָסבגיער בייגכט זיין גגלד איין פיעל וויכטיגרע אנגען: באנקאָטטע מאנגאטען צו שטיינגגע־וואהגגן צו קייפען. (אנטערקונג דעם זעטצעס.)

וואָרטעס. דא האנגטע מאן דען רוססישען ווייגן מיט גלאנצגגדעס באלאט אונד שטרייטער גגבען זיינגם שפאנאָרישען גגלייבגגגגאנסען מיט אָרא־בישעס קאָסטאן אונד טורבאן ווהען, דער דייטשע יודע האטטע עבגגפאָללס זיין בעסטעס קלייד אנ־גגלגגט. דיא קינדער אין דייגליבער שאנגער קליי־דונג דייפטען גגליקקליך אונד צופרידען אומהער, דיא האָטע אונד דיא אינגאנגע פאָר דען הייזגען וואָרען דיין גגפגגט אונד אללעס אטרמעטע דיא ווייהע אונד פעסטטטמגנג דעס אינגעהעדגען שבת. דא ערשאָלל דער לייטען: יום ר׳ זרחם „ליכט אנצינדען!" אונד אינגע מיגטען שפאטער וואָרען דיא פענסטער דעס גאנגען אָרטעס העלל ערלייכטעט. דיא פאָאמטען פיהען זגגגגטען דען אינגגע דעס גגרהלגטען שאנגס אונד דיא מאנגער אילטען אינגעגלן אונד אין גרייפפען אין דיא סינא־גאגע. וועד האטטע אין דעזגען לייטען בייגגגען גגר־קאנגט, וער קאנגטע ווייסען, דאס דיעזע מאנגער אים שייטע אהרדעס אנגגגיבטעס, מיט קאמפף, קומטער אונד זאהיגע איהר בראד ערזיגגגען? דאנ־וואר אינגע פערזאמטלונג פאָן פיהרטען, דיא אהרער קאנגגן הולדיגטען. (פאָרזעטצונג פאָלגט.)

ווייר ערזוכען אינזערע געעהרטען פרענגטע־ראנטען אונד פרייגדע זיך מיט אהרען צייטפטען דורגגגג